

Diyarbakır'da Kan Donörlerinde Hepatit C Virüs Antikoru Prevalansı

Dr. Necati YENİCE, Dr. Ender ÇOLAKOĞLU, Dr. Kadir GÜL, Dr. Fikri CANORUÇ

Özet: Bu çalışmada gönüllü 300 kan donöründe anti HCV antikoru araştırıldı. 300 gönüllü donörün 186 (%62) si erkek, 114 (%38) i kadındı. Yaş aralığı 19-55, yaş ortalaması 35.6 idi.

Kan donörlerinin 4(%1.3) ünde anti HCV antikoru pozitif bulundu.

Donörlerin saptanan %1.3 oranındaki seropozitiflik ilteratürde bulunan verilerle uyumlu olup, postransfüzyon hepatit (PTH) lerinin önlenmesi için donör kanlarının anti HCV antikoru yönünden incelenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar kelimeler: Anti HCV antikoru, kan donörü.

Posttransfüzyon hepatitlerin en önemli etkeninin hepatit C virusu olduğu kanıtlanmıştır (1,2). Hepatit C virusu %50 arasında kronik karaciğer hastalığına yol açmakta ve hepatosellüler karsinomlu hastalarda yüksek anti HCV sıklığı nedeniyle donörlerde anti HCV taraması tüm dünyada ve ülkemizde yaygın olarak yürütülmektedir.

Hepatit B ile ilgili bölgemizde daha önce yapılan çalışmalarda elde edilen taşıyıcılık oranlarında yıllar içinde değişiklik olmuş, bu oran %4.5 ten %9 lara kadar yükselmiştir (3). Posttransfüzyon hepatite yol açan hepatit C virusunun toplumdaki yaygınlığını anlamak ve ilerde

Summary: THE HEPATITIS C VIRUS PREVALENCE OF DONORS IN DIYARBAKIR

In this study 300 volunteers of blood donor are screened for the anti HCV antibody. Of these volunteer donors, 186 (%62) were men and 114 (%38) women. Age interval was 19-55 and the average age was 35.6 in 4 (%1.3) of the blood donors anti HCV anti-body was to be positive.

The seropositivity of 1.3 % found in donors was in accordance with the data in the literature and it shows that to prevent posttransfusion hepatitis (PHT) the donor bloods should be searched for the anti HCV antibody.

Key words: Anti HCV antibody, blood donor.

taşıyıcılık oranlarında meydana gelebilecek değişiklikleri saptamak amacıyla sağlıklı 300 kan donöründen anti HCV antikoru bakıldı.

MATERYAL ve METOD

DÜTF kan bankasına başvuran gönüllü 300 donörden alınan kanların serumları ayrıldı ve çalışma yapılana kadar -20°C'de saklandı. Donörlerin 186 (%62) si erkek, 144 (%38)i kadındı. Donörlerin en küçüğü 19, en büyüğü 55 ve yaş ortalaması 35.6 idi. Sarılık öyküsü verenler, fizik muayenede organomegalisi olanlar, ilaç ve uyuşturucu alışkanlığı olanlar çalışma dışı bırakıldı.

Anti HCV ABBOTT HCV EIA 2 nd. Generation yöntemi ile araştırıldı.

Dicle Ü. Tıp Fak. İç Hastalıkları , Mikrobiyoloji Anabilim Dalı.

BULGULAR

300 kan donörünün 4(%1.3) ünde anti HCV pozitif 296 (%98.7) sinde negatif bulundu.

TARTIŞMA

Günümüzde posttransfüzyon hepatiti (PTH) olgularından NANB etkenleri sorumlu tutulmaktadır. Özellikle HBsAg taramaları rutin olarak uygulanmaya başladıktan sonra PTH olgularının %10'unda HBV'nun, daha az oranda CMV ve EBV'un ender olarak HAV'nın geriye kalan büyük bölümünde ise HCV'nun sorumlu olduğu anlaşılmıştır (4, 5). Dünyada halen 100 milyondan fazla kronik NANB taşıyıcısı bulunduğu ve her yıl ABD ve Batı Avrupa ülkelerinde 175.000, Japonya'da ise 350.000 yeni olguya rastlandığı bilinmektedir. Bu denli yaygın olan NANB hepatitlerin bir diğer önemli özelliği olguların %50-75'inde kronikleşme eğilimi göstermesidir. Bunun doğal sonucu olarak NANB hepatiti geçirenlerde siroz ve hepatosellüler kanser gelişmesi oldukça yüksektir. (6,7).

Son yıllarda bu önem arzeden durum nedeniyle yurt içinde ve yurt dışında kan donörlerinde ve çeşitli risk gruplarında çok sayıda çalışma yapılmıştır.

Çok merkezli, çok sayıda kişi üzerinde yapılan bu çalışmalarda donörlerde taşıyıcılık oranları %0.3-3.8 arasında bulunmuştur. (8,1). Bu değerler Kanada, İngiltere, Batı Almanya'daki donörlerde %0.4, Fransa ve İtalya'da %0.9-3.8, ABD'de %0.6, Japonya'da %0.7-1.1, Suudi Arabistan'da %1.5, Yunanistan'da %0, Taiwan'da %2 arasındadır (9). Ülkemizde yapılan çalışmalarda; Cerrahpaşa Tıp Fakültesi grubunda 26 kan donöründe anti HCV antiru saptanmazken (10), Ankara Tıp Fakültesi grubunda 127 kan donörünün 1'inde (%0.78) anti HCV pozitif bulunmuştur (11) 300 kan donörü üzerinde yapmış olduğumuz çalışmada ise 4 (%1.3) olguda anti HCV antikoru pozitif bulunmuştur. Bu oran yurt içinde ve yurt dışında daha önce yapılmış çalışmalar sonucu elde edilen (%0.3-38) değerlere uygunluk göstermektedir.

Sonuç olarak; Posttransfüzyon hepatitlerin ve buna bağlı kronik karaciğer hastalıkları ve hepatosellüler karsinomaların etyolojisinde önemli bir rol oynayan HCV'nun tespiti için kan donörlerinde Anti-HCV taramasının rutin olarak yapılmasının gerektiği ortaya çıkmaktadır.

KAYNAKLAR

1. Kwo G, Choo QL, Alter HS et al. Anassay for circulating anti-bodies to a major etiologic virus of Non B. Science 244; 362-64, 1989.
2. Ikeda Y, Toda G, Hashimoto N, Kurukowa K. Antibody to Super-oxide Dismutase, Autoimmune Hepatitis and Antibody Tests for Hepatitis. Lancet 335: 1345-46, 1990.
3. Ayaz C, Bolaman Z, Gül K, Yenice N. diyarbakırda kan Donörlerinde HBsAg ve HIV Antikoruunun insidensi. DÜTF Dergisi. (Baskıda)
4. Dieustag JL, Alter HJ: Non B Hepatitis: Evolving epidemiologic and clinicial perspective. Sem. Lin. Disease 6:67, 1986.
5. Wick MR, Moore S, Taswell HF: Non A Non B associated with blood transfussion. Transfüssion 25: 93, 1985.
6. Alter MJ, Sampliner RE. Hepatitis C. N. England J. Med. 321:1638, 1989.
7. Hopf U, Möller B et al. Long term follow up of posttransfussion and sporadic chronic hepatitis non A Non B frequency of circulating antibodies to hepatitis C virus. J. Hepatol 10: 69, 1990.
8. Koroach MA: Non A non B Hepatitis: The role of hepatitis C virus and Hepatitis B virus. Infect Dis. Pract, 13:1-8, 1989.
9. Choo QL, Weiner AJ, et al. Hepatitis C virus The major causative agent of viral non A non B hepatitis. Br. Med. Bull. 46: 423, 1990.
10. Şentürk H, Sonsuz A, Özdemir S ve arkadaşları. Çeşitli karaciğer hastalıklarında ve yüksek risk gruplarında anti HCV prevalansı. Gastroenteroloji. 2:334-337, 1991.
11. Balık I, Onul M, Kandilci S ve arkadaşları. Çeşitli gruplarda hepatit C virus antikoruunun prevalansı. Türkiye Klinikleri Gastroenterohepatoloji Dergisi 1:55-58, 1990.